

RIKSADVOKATEN

Samferdselsdepartementet
Postboks 8010 Dep
0030 OSLO

DERES REF.:

VÅR REF.:

2013/02338-046 ABG007
541.1

DATO:

11.05.2015

UNDERSØKELSE AV RETTSKRAFTIGE DOMMER OM OVERTREDELSE AV STRAFFELOVEN § 239 I TRAFIKKEN

1. Innledning

I slutten av november 2014 påla riksadvokaten politimestrene å gjennomgå samtlige saker i eget distrikt som i tidsrommet 2005-2014 endte med domfellelse for uaktsomt drap i trafikken, og vurdere om det var grunn for påtalemyndigheten til å begjære gjenåpning til gunst for domfelte. Om bakgrunnen for pålegget vises til brev herfra 30. juni 2014 (vedlagt).

Politidistriktene ble bedt om å avklare med Statens vegvesen om det fantes slike rapporter i tilknytning til etterforskede saker der denne ikke allerede var innhentet, og i så fall skaffe rapportene til veie. Videre ble påtalemyndigheten i politiet bedt om å vurdere hvorvidt UAG-rapporten burde lede til at påtalemyndigheten begjærer gjenåpning av den enkelte dom, jf. straffeprosessloven § 389 flg. En begrunnet tilrådning om dette skulle sendes regional statsadvokat innen 1. mars d.å. Statsadvokatene i samtlige regioner ble deretter bedt om innen 15. april d.å. å vurdere om det etter deres syn var grunn til å innstille overfor riksadvokaten på at det skulle fremsettes begjæring om gjenåpning til gunst for domfelte fra påtalemyndighetens side i noen av sakene. Fristen ble senere forlenget til 30. april d.å.

Undersøkelsen er nå slutført, og riksadvokaten vil med dette orientere Samferdselsdepartementet om utfallet. Selv om spørsmål om gjenåpning av slike saker ikke omfattes av det såkalte Graverutvalgets mandat, antas det at resultatene vil kunne ha interesse for det arbeidet som utvalget er i ferd med å avslutte. Gjenpart av dette brev sendes derfor utvalgets sekretær til orientering.

2. Avgrensning av undersøkelsen

Riksadvokatens pålegg gjaldt saker "som har endt med domfellelse for uaktsomt drap" i trafikken i tidsperioden 2005 – 2014. Det betyr blant annet at saker som har endt med frifinnelse for overtredelse av straffeloven § 239; ikke har vært omfattet av undersøkelsen. Tilsvarende vil saker med dødsfølge som har endt med domfellelse for overtredelse av en

mindre streng straffebestemmelse, typisk veitrafikkloven § 3 jf. § 31, ikke omfattes av undersøkelsen. For politiet og statsadvokatene har det heller ikke vært nødvendig å foreta en ny gjennomgang av sakene dersom UAG-rapporten allerede var innhentet og tilgjengelig for rettens aktører i aktuelle straffesak.

3. Resultatene

I alt er som nevnt 202 saker gjennomgått av påtalemyndigheten i politiet og statsadvokatene i alle landets statsadvokatregioner med sikte på å vurdere om det er grunn for påtalemyndigheten til å begjære gjenåpning til gunst for domfelte. Gjennomgangen, og resultatene av den, fordeler seg slik på de ulike regioner:

STATSADVOKATEMBETE	Antall saker	Antall politidistrikt	Antall m. tilrådning fra politiet om å gjenåpne	Antall med tilrådning fra statsadvokaten om å gjenåpne
Nordland	17	3	0	0
Hedmark og Oppland	27	3	0	0
Møre og Romsdal, Sogn og Fjordane	18	3	0	0
Troms og Finnmark	12	3	0	0
Vestfold og Telemark	12	2	0	0
Agder	15	1	0	0
Hordaland	11	1	0	0
Trøndelag	19	2	0	0
Oslo	57	7	0	0
Rogaland	14	2	0	0
TOTALT	202	27	0	0

Som det fremgår har påtalemyndigheten i politiet ikke gitt tilrådning om begjæring av gjenåpning i noen av sakene, og politiets anbefaling er fulgt av statsadvokaten i samtlige saker. Det vil si at ingen saker er oversendt til riksadvokaten (som har kompetansen til på vegne av påtalemyndigheten å begjære gjenåpning til gunst for en domfelt, jf. straffeprosessloven § 68 tredje ledd).

Underretning om påtalemyndighetens vurdering skal i henhold til pålegget herfra sendes domfelte og forsvarer i samtlige av de gjennomgåtte saker.

Domfelte har selv begjært gjenåpning i én av sakene i Oslo. En har fått opplyst at nevnte begjæring, som påtalemyndigheten ikke har sluttet seg til, for tiden behandles av Gjenopptakelseskommisjonen.

4. Ytterligere undersøkelser av kvaliteten ved etterforskning og påtalebehandling av trafikksaker

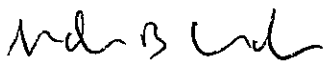
Riksadvokaten anmodet 7. juli 2014 Utrykningspolitiet om å be arbeidsgruppen som er nedsatt for å undersøke kvaliteten ved etterforskning og påtalebehandling av dødsulykker i trafikken, også kartlegge fremtidig bruk av UAG-rapporter og vurdere "om rapportene i sin nåværende form er hensiktsmessig utformet for bruk i straffesaksapparatet". Det ble i den forbindelse vist til riksadvokatens midlertidige retningslinjer 30. juni s.å, der det i punkt 3 er fastslått at politiet i "fremtidige saker" om dødsulykker i trafikken skal innhente UAG-rapporter fra vegvesenet. En har grunn til å tro at rapporten fra Utrykningspolitiets

arbeidsgruppe vil kunne foreligge i løpet av kort tid. Riksadvokaten kommer tilbake til arbeidsgruppens vurderinger så snart rapporten foreligger.

Selv om resultatet av undersøkelsen – så langt – er at påtalemyndigheten ikke begjærer gjenåpning til gunst for noen domfelt i de gjennomgåtte sakene, gjorde grunnleggende rettsikkerhetshensyn det nødvendig å foreta den ressurskrevende gjennomgang som nå er slutført. Sammen med den kommende rapporten fra Utrykningspolitiet vil redegjørelsene som er sendt hit i anledning gjenåpningsspørsmålet, gi et godt grunnlag for å kunne forbedre etterforskningen og påtalebehandlingen av trafikksaker med dødsfølge.

Knut Erik Sæther
ass. riksadvokat

Anders Blix Gundersen
statsadvokat

Gjenpart: Justis- og beredskapsdepartementet
Statsadvokatembetene
Politimestrene
Utrykningspolitiet
Statens vegvesen
Graverutvalget v/utvalgets sekretær advokat Anne Helsingeng